

Time : 3 Hours

Total Marks: 100

- Instructions: 1. All the questions are compulsory
2. Figures to the right indicate full mark
3. Draw neat diagrams wherever necessary

- Q.1 Answer **any Two** of the following. **20**
- Discuss the aggregate demand and aggregate supply model.
 - Elaborate the Tobin's modified Philips curve analysis.
 - Explain the Adaptive expectation hypothesis.
- Q.2 Answer **any Two** of the following. **20**
- Explain the features and types of trade cycles.
 - Discuss the Paul Samuelson theory of trade cycle in detail.
 - State the measures to control the trade cycle.
- Q.3 Answer **any Two** of the following. **20**
- What is managed exchange rate? Explain the merits and demerits of managed exchange rate system.
 - Explain the relationship between balance of payment and exchange rate.
 - What are the effects of currency crisis? Suggest measures to control currency crisis.
- Q.4 Answer **any Two** of the following. **20**
- What are the reasons for the failure of the Britain Woods system? Explain.
 - Explain the features and significance of the Euro-currency market.
 - Elaborate the functions and role of the New Development Bank (NDB).
- Q.5 Write notes (**Any Two**). **20**
- Long run Philips Curve
 - Phases of trade cycles
 - Convertibility of currency
 - Asia Infrastructure Investment Bank (AIIB)

OR

Q.5 Choose the correct alternatives of the following. 20

1. ----- is a locus of points showing alternative combinations of the general price level and national income.
 - a) Aggregate demand
 - b) Aggregate supply
 - c) Aggregate investment
 - d) Aggregate saving
2. The LM curve shifts towards the right because of expansionary -----
 - a) Monetary Policy
 - b) Fiscal Policy
 - c) Pricing Policy
 - d) Wage Policy
3. If the investment increases, the IS curve
 - a) Shift to the right
 - b) Shifts to the left
 - c) shifts to the down
 - d) shifts to backward
4. Who developed the concept of natural unemployment rate?
 - a) Marshall
 - b) Milton Friedman
 - c) Adam Smith
 - d) Lord Keynes
5. The idea of rational expectations was first developed by the American economist ---- in 1961.
 - a) A. W. Phillips
 - b) Milton Friedman
 - c) James Tobin
 - d) Prof. John F. Muth
6. The highest point in the business cycles is referred as the-----
 - a) Recession
 - b) Depression
 - c) Boom
 - d) Turning point
7. Expansionary and contractionary phases are -----
 - a) Non-cumulative
 - b) Cumulative
 - c) Restrictive
 - d) Long term

- 8 According to Hicks, the trade cycle -----Increase in consumption
- Are related to the balance of the economy
 - Are related to the expansion of the economy
 - Are related to the price level
 - Are related to the product
- 9 Which external factor affect the Trade cycle?
- Population growth
 - Money Supply
 - Macroeconomic policies
 - Variation in government policies
- 10 Which of the following factors is emphasized in Hawtrey's trade cycle theory?
- Investment
 - Saving
 - Monetary factor
 - Rate of Interest
- 11 The foreign currency received in exchange for a specific number of domestic currencies is -----
- Bank rate
 - Interest rate
 - Futures rate
 - Exchange rate
- 12 Fixed exchange rates is determined by-----
- Mutual consultations between countries
 - Central bank
 - Market forces
 - International Monetary Fund (IMF)
- 13 ----- is an exchange rate regime that allows depreciation or appreciation to happen gradually.
- Crawling peg
 - Fixed exchange rate
 - Flexible exchange rate
 - Managed floating rate
14. Which of the following is not a component of the Balance of Payments?
- Real account
 - Current account
 - Capital account
 - Investment account

- 15 When there is unfavorable balance of trade?
- a) Export > Import
 - b) Export = Import
 - c) Export < Import
 - d) Saving > Investment
- 16 Which of the following exchange rate systems was the Bretton Woods system?
- a) Flexible exchange rate
 - b) Fixed exchange rate
 - c) Managed exchange rate
 - d) Floating managed exchange rate
- 17 Which of the common currencies has introduced by the European Union?
- a) European dollar
 - b) Euro
 - c) US Dollar
 - d) Pound
- 18 In the year ----, the global financial crisis (subprime crisis) started in America.
- a) 2000-01
 - b) 2007-08
 - c) 2010-11
 - d) 2015-16
19. AIIB's (Asian Infrastructure Investment Bank) operation started in.....
- a) 2010
 - b) 2015
 - c) 2016
 - d) 2017
- 20 Which of the following country is a member of BRICS?
- a) Japan
 - b) Srilanka
 - c) America
 - d) India
-

वेळ : 3 तास

एकूण गुण: १००

- सूचना :
१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
 २. उजवीकडील अंक एकूण गुण दर्शवितात
 ३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

- प्र.१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) समग्र मागणी आणि समग्र पुरवठा प्रतिमानाची चर्चा करा.
 - ब) टोबीनचे सुधारित फिलिप्स वक्र विश्लेषण स्पष्ट करा.
 - क) अनुकूल अपेक्षा गृहितक स्पष्ट करा.
- प्र.२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) व्यापारचक्राची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार स्पष्ट करा.
 - ब) पॉल सॅमुअलसन यांच्या व्यापारचक्र सिद्धांताची सविस्तर चर्चा करा.
 - क) व्यापारचक्र नियंत्रित करण्यासाठी उपाय सांगा.
- प्र.३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) व्यवस्थापित विनिमय दर म्हणजे काय? व्यवस्थापित विनिमय दर पद्धतीचे गुण व दोष स्पष्ट करा.
 - ब) व्यवहारशेष आणि विनिमय दर यातील संबंध स्पष्ट करा.
 - क) चलन संकटाचे काय परिणाम होतात? चलन संकट नियंत्रित करण्याचे उपाय सुचवा.
- प्र.४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) ब्रिटन वूड्स प्रणाली अपयशी ठरण्याची कारणे कोणती आहेत? स्पष्ट करा.
 - ब) युरो-चलन बाजाराची वैशिष्ट्ये आणि महत्त्व याची विशद करा.
 - क) 'नवीन विकास बँकची (NDB)' कार्ये आणि भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.५. टीपा लिहा (कोणतेही दोन) २०
- अ) दीर्घकालीन फिलिप्स वक्र
 - ब) व्यापार चक्राच्या अवस्था
 - क) रुपयाची परिवर्तनीयता
 - ड) आशियाई पायाभूत गुंतवणूक बँक (AIIB)

किंवा

प्र.५. खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. ----- ही/हा सामान्य किंमत पातळी आणि राष्ट्रीय उत्पन्न यांचे पर्यायी संयोग दर्शविणारे बिंदूचे स्थान आहे.

- अ) समग्र मागणी
- ब) समग्र पुरवठा
- क) समग्र गुंतवणूक
- ड) समग्र बचत

२. विस्तारित ----- LM वक्र उजवीकडे सरकतो.

- अ) मौद्रिक धोरणामुळे
- ब) राजकोषीय धोरणामुळे
- क) किंमत धोरणामुळे
- ड) वेतन धोरणामुळे

३. जर गुंतवणुकीत वाढ घडून आली, तर IS वक्र -----

- अ) उजवीकडे सरकतो
- ब) डावीकडे सरकतो
- क) खाली सरकतो
- ड) मागे सरकतो

४. बेरोजगारीच्या नैसर्गिक दराची संकल्पना कोणी विकसित केली ?

- अ) डॉ. मार्शल
- ब) मिल्टन फ्रीडमन
- क) अँडम स्मिथ
- ड) लॉर्ड केन्स

५. तर्कसंगत अपेक्षांची कल्पना प्रथमतः अमेरिकन अर्थशास्त्रज्ञ यांनी 1961 मध्ये विकसित केली?

- अ) ए. डब्ल्यू. फिलिप्स
- ब) मिल्टन फ्रीडमन
- क) जेम्स टोबिन
- ड) प्रा. जॉन एफ. मुथ

६. व्यापार चक्रातील सर्वोच्च बिंदूला ----- संबोधले जाते.

- अ) घसरण
- ब) मंदी
- क) शिखर
- ड) खालचा वळण बिंदू

७. विस्तार आणि आकुंचन टप्पे ----- आहेत

- अ) गैर-संचयी
- ब) संचयी
- क) प्रतिबंधात्मक
- ड) दीर्घकाळ

- ८ हिक्सच्या मते, व्यापारचक्र -----
अ) अर्थव्यवस्थेच्या संतुलनाशी संबंधित आहेत
ब) अर्थव्यवस्थेच्या विस्ताराशी संबंधित आहेत.
क) किंमतपातळीशी संबंधित आहेत
ड) उत्पादनाशी संबंधित आहेत
- ९ कोणते बाह्य घटक व्यापारचक्रावर परिणाम करतात?
अ) लोकसंख्या वाढ
ब) पैशाचा पुरवठा
क) समग्र आर्थिक धोरणे
ड) सरकारी धोरणातील तफावत
- १० हॉट्टेच्या व्यापार चक्र सिद्धांतामध्ये खालीलपैकी कोणत्या घटकावर भर देण्यात आला आहे?
अ) गुंतवणूक
ब) बचत
क) मौद्रिक घटक
ड) व्याजदर
- ११ देशी चलनाच्या विशिष्ट संख्येच्या बदलात परकीय चलनाची प्राप्त होणारी संख्या म्हणजे ----- होय
अ) बँक दर
ब) व्याज दर
क) वायदा दर
ड) विनिमय दर
- १२ स्थिर विनिमय दर --- द्वारे निर्धारित होतो.
अ) देशांमधील परस्पर सल्लामसलती
ब) मध्यवर्ती बँक
क) बाजार शक्ती
ड) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF)
- १३ ----- ही एक विनिमय दर व्यवस्था आहे, जी घसारा किंवा चलनमूल्य वृद्धी हळूहळू होऊ देते.
अ) क्रॉलिंग पेग(सरकता कील)
ब) स्थिर विनिमय दर
क) तरल विनिमय दर
ड) नियंत्रित तरल विनिमय दर
- १४ खालीलपैकी कोणता व्यवहारशेपाचा घटक नाही?
अ) वास्तव खाते
ब) चालू खाते
क) भांडवली खाते
ड) गुंतवणूक खाते

१५. प्रतिकूल व्यवहारशेष कॅव्हा असतो?
अ) निर्यात > आयात
ब) निर्यात = आयात
क) निर्यात < आयात
ड) बचत > गुंतवणूक
१६. खालीलपैकी कोणती विनिमय दर प्रणाली ब्रेटन वुड्स प्रणाली होती?
अ) लवचिक विनिमय दर
ब) स्थिर विनिमय दर
क) नियंत्रित विनिमय दर
ड) तरता नियंत्रित विनिमय दर
१७. युरोपियन युनियनने कोणते सामान्य चलन सुरू केले आहे?
अ) युरोपीयन डॉलर
ब) युरो
क) यु.एस.डॉलर
ड) पौंड
१८. ----- साली अमेरिकेत जागतिक आर्थिक संकट (सबप्राइम संकट) सुरू झाले.
अ) २०००-०१
ब) २००७-०८
क) २०१०-११
ड) २०१५-१६
१९. आशियाई पायाभूत गुंतवणूक बँकचे (AIIB) कामकाज मध्ये सुरू झाले.
अ) २०१०
ब) २०१५
क) २०१६
ड) २०१७
२०. पुढीलपैकी कोणता देश ब्रिक्स चा सदस्य आहे?
अ) जपान
ब) श्रीलंका
क) अमेरिका
ड) भारत
-